

הנחיות להוראת המצגת "ירושלים עם הפנים לעתיד"

קהל יעד: כיתות ה-ח

משך הפעילות: המצגת יכולה ללוות שיעור אחד או שני שיעורים. אפשר להשתמש בכולה או בחלקים ממנה, בהתאם למטרות השיעור ולתגובות התלמידים. המצגת יכולה לשמש המשך למצגת "ירושלים – בירת ישראל" הנמצאת במאגר הפרזנטציות.

הרעיון: התלמידים יכירו את חוק היסוד: ירושלים בירת ישראל, ובייחוד את הסעיף העוסק בפיתוח העיר. בהמשך לסעיף זה הם יבחנו יחד את דרכי הפיתוח הרצויות לירושלים.

קישור לתכנית הלימודים: העיסוק בירושלים בירת ישראל מתאים במיוחד לתכנית הלימודים החדשה בגאוגרפיה, יחידה 5. בנוסף, אפשר להשתמש במצגת גם כהכנה ליום ירושלים.

שקופית 1

שקופית הפתיחה מציגה תמונות פנורמיות של העיר ירושלים. היא מיועדת לפתוח את הנושא בצורה ויזואלית ונעימה ולסקרן את התלמידים. מלבד ההתבוננות במראות היפים, כדאי ללוות את המצגת גם בהנחיית צפייה: מה ניתן ללמוד מן התמונות על ירושלים? האם היו מוסיפים עוד תמונות ממקומות אחרים בירושלים? באילו מקומות ביקרו? באילו מקומות לא ביקרו והיו רוצים לבקר?

שקופית 2

בשקופית זו יצפו התלמידים בסרטון שבו שחקן המגלם את ראש ממשלת ישראל לשעבר מציג את חוק ירושלים בירת ישראל. בנוסח החוק המלא ניתן לצפות [כאן](#). החוק תוקן על ידי הכנסת התשיעית בשנת 1980 ונועד לחזק את מעמדה החוקי של ירושלים כבירת ישראל. בשנת 2000 נוספו לו שלושה סעיפים נוספים (ראו בנוסח החוק פירוט) שנועדו לחזק מעמד זה.

השאלה המלווה את הסרטון מתמקדת בסעיף החוק הקובע כי לירושלים יוענק תקציב מיוחד לפיתוח העיר. השאלה המרכזית מופיעה בשקופית עצמה: מדוע צריך לתת לירושלים תקציב פיתוח מיוחד?

נקודות לפיתוח הדיון:

- לכל עירייה ורשות מקומית בישראל יש תקציב משלה המבוסס על מסי העירייה ולא על העברות ממשלתיות. מדוע פיתוח העיר ירושלים לא ימומן מתקציב העירייה? מדוע כל אזרחי המדינה צריכים לממן את פיתוח ירושלים באמצעות המסים שלהם? כדאי לקשר

נקודה זו לעובדה שירושלים כבירה אינה משרתת רק את תושביה אלא את כל אזרחי מדינת ישראל.

שקופית 3

שקופית זו היא הבסיס לדיון העיקרי במצגת זו: כיצד יש להשתמש בתקציב המיוחד ולפתח את ירושלים כעיר בירה? על המסך מופיעות שמונה דמויות. הקלקה על כל אחת מהן תפתח חלון שבו אומרת הדמות כיצד יש לפתח את ירושלים לדעתה. אפשר להזמין שמונה תלמידים שיציגו כל אחת מהדמויות. לאחר הצגת כל אחת מהעמדות, ניתן לבקש מהתלמידים המסכימים עם העמדה להרים את ידם ולבקש מאחד מהם להסביר מדוע הוא מצדד בעמדה זו. מכיוון ששקופית זו מכילה מידע רב שימשם בסיס לדיון בהמשך, אפשר לבקש מהתלמידים לסכם במחברותיהם את הטענות. שאלות נוספות לדיון:

איזו מבין העמדות שמוצגות בשקופית נראית לכם הכי חשובה? מדוע?
איזו נראית לכם הכי פחות חשובה? מדוע?

כיצד כדאי לפתח את ירושלים?

החוק קובע כי לירושלים יוקצה מענק מיוחד מטעם המדינה - "מענק הבירה". כיצד לדעתכם צריך להשתמש במענק? לפני שתתחילו לתכנן, יש כאן כמה אנשים שרוצים לספר לכם מה דעתם... הקליקו על כל אחת מהדמויות כדי לשמוע מה דעתה.

משפחת לוי, משפחה צעירה | ג'י, תייר | שלמה, שופט | לאה, גרה בתל אביב

הרב בנימין | אחמד, סטודנט | טל, עובד סוציאלי | סגל, יזמת היי-טק

הקודם | לחצו על תמונה לקבלת מידע נוסף. | הבא

שקופית 4 – עבודה בקבוצות

בשקופית זו יציעו התלמידים כיצד יש לחלק את התקציב המיוחד, על פי שמונה העמדות שהוצגו בסעיף הקודם. אנו ממליצים שתרגיל זה יתבצע בקבוצות. חשוב כי כל אחת מהקבוצות תחלק את התקציב לעשרות שלמות בלבד (כלומר 10%, 20% וכו') ותוודא כי סך כל האחוזים מסתכם ב-100%. אפשר להחליט כי קטגוריות מסוימות לא יקבלו תקציב כלל.

כעת מזמינים אל הלוח את נציגי שאר הקבוצות כדי להציג את התקציב שלהן. כדי להימנע מחזרה, בקשו מהם להתמקד בנקודות השוני לעומת הקבוצות האחרות. בעת הצגת הדברים בקשו מהתלמידים לספר על תהליך הבחירה:

- בין אילו סעיפים הם התלבטו במיוחד.

- מהי לדעתם הקטגוריה החשובה ביותר ומהי הקטגוריה בעלת החשיבות הנמוכה ביותר.

שאלות נוספות לדיון:

האם לאחר שכל הקבוצות הציגו את חלוקת התקציב שלהן הייתם משנים משהו בחלוקת התקציב שערכתם?

מה אפשר ללמוד מתהליך חלוקת התקציב?

אז כמה חשוב יותר להשקיע?

כיצד הייתם מחלקים את תקציב הפיתוח המיוחד של ירושלים בין הצרכים השונים? לרשותכם 100% תקציב. השתמשו במחוללים כדי לצבוע את הפאי ולהציג את עונת התקציב עליה החלטתם.

מקומות קדושים | תיירות | נגישות ותשתיות | מוסדות השלטון | משפחות צעירות | משרדים לוחשיבים | חינוך | תעסוקה

הקודם | גררו מברשת צבע אל העוגה כדי לצבוע חלקים ממנה. גררו את המחוק אל העוגה למחיקת הצבע. בסיס, לחצו על "הבא" להמשך. | הבא

בסיום הדיון אפשר לספר לתלמידים על נתוני האמת של השימוש בתקציב: התכנית המרכזית שדרכה מועבר תקציב הממשלה לעיר הבירה היא תכנית החומש "מרום", שמלווה את פיתוח הבירה בשנים 2011-2016. במסגרת התכנית הזו הקציבה הממשלה 290 מיליון ש"ח לפיתוח הכלכלי של ירושלים בתחומי תיירות, ביו-טכנולוגיה, השכלה גבוהה והגירה לעיר. ניתן לקרוא פרטים נוספים על מימוש התכנית [כאן](#).

שקופית 5

שקופית סיכום. התמונות המלוות את השקופית מציגות את ה"פאזל האנושי" שממנו מורכבת ירושלים. זהו המקום להעלות שאלות לדיון מסכם:

- מהם האתגרים המיוחדים שעמם מתמודדת ירושלים כעיר בירה?
- האם לירושלים יש צרכים נוספים שלא הוזכרו במצגת?
- מה למדתם היום על ירושלים שלא ידעתם קודם לכן?

כפי שראיתם, יש דרכים רבות ושונות לפתח את ירושלים כעיר בירה. פיתוח צריך לקחת בחשבון את הצרכים של קבוצות האוכלוסייה המתגוררות בה, התיירים המבקרים בה, העובדים בה בני הדתות השונות הרואים בה עיר קדושה ולכל אדרחי ישראל שהיא עיר בירתם. **האם אתם יכולים לחשוב על דרכים נוספות לפיתוח עיר הבירה?**

הבא

לחצו על "הבא" להמשך.

הקודם

תרשים הזרימה של המצגת

1. שקופית פתיחה ויזואלית
2. סרטון – חוק ירושלים: בירת ישראל
3. כיצד יש לפתח את ירושלים? עמדות
  - 3א. משפחת לוי - משפחות צעירות
  - 3ב. ג'ו, תייר - תיירות
  - 3ג. לאה, גרה בתל אביב – תשתיות
  - 3ד. שלמה, שופט - אתרים ממלכתיים
  - 3ה. טל, עובד סוציאלי - רווחה
  - 3ו. הרב בנימין - מקומות קדושים
  - 3ז. אחמד, סטודנט - השכלה גבוהה
  - 3ח. סיגל, יזמית היי-טק - תעסוקה
4. חלוקת תקציב – עבודה בקבוצות
5. שקופית סיכום